

پەروەردەیا

دەستین خوەمە

گورتە رۆمان

مقەدەر حامد

..... كورته پۆمان .....

په روه ديا دهستين خوهمه

نقيسين : مقدهر حامد

سوچاس

بۆ وان يين ئەز فيرى خواندنى كريم

و دگەل من پينوس گرتى هەتا فيرى نقيسينى ژى بوويم.

دياري

بۆ ھەر كەسەكى پازى نەبووى ب ژيانەكا

پەروەردە نەكرى !

ژييان گەلەك يا بى پامانە و چ پامان بۆ نينن ، ھەر ئىك

ژدەف خۆ پامانەكى ددەتى لى ھىشتا من چ پامانىن

برامان بۆ ئى گىلەشوكى نەدیتينە.

دۆماھىيا مەھا نىسانى يە و بارانىن دۆماھىيى يىن
دبارن ئەز ھزر دكەم بارانا قى مەغرىبى دۆماھىيك بارانا
ئەف سالەيە ، وو پا ئىدى ئەز دى پەرتووكان لىبەر دەنگى
چ خوينم؟ بدريژاھىيا ھاقىنى دپەنجەرىدا ئەز دى تەماشەيى
كىژ ديمەنى كەم؟ ژبلى بارانى چ تىشت دى
من ئارام كەت؟

دەستى من يى لىب گۆھى من و ئەز مژويلى قان ھزرا مە
يا دگەل خۆ دئاخقم ۋەكى ھەر جار پىرسىاران ژ خۆ دكەم
و بەرسقا خۆ دەم ، دەنگى داىكا من بلندبوو
و ئەز ژناف قان ھزرا ئىنامە دەر..

- قەدەر ديسا تۆ مژويلى خواندنا كيژ پەرتووكيى
دى وەرە خوارنى بۆ برايىن خۇ بدانه دبرسينه.
- باشه دادى ئەقە ئەز هاتم.

- من چەند جاران گۆتییە تە دەمى خوارنى
خۇ مژويلى خواندنا چ پەرتووكان نەكە؟
بۆ ھندى دايكا من ژمن تۆرە نەبیت و دەنگى
خۇ نزم بکەت من گۆتى:-
- دادى براستی ژى من چ پەرتووك نە دخواندن
من نقيژ دكر.

- باشه خوارنى بۆ برايىن خۇ بدانه بابى تە ناھيىتە شيقى.
- باشه دادى.

دايكا من نە ژنەكا تۆرە و خرابوو لى ديتنا ئازارين مەزن
مروقان دگوھۆرپيت ، ئازارين دايكا من گەھشتبوون
سەر ھەستى ، ژدەست دانا خوشكا من و دوير كەفتنا
بابى من بۇ ماوى چەند سالەكان و نەخۆشيا براىى من..
و سەرەپايى قى و گەلەكا دى ژى ئەز كچەك بووم
كو ب چ رەنگان دايكا من ئەز پەسەند نەدكرم چونكى
ئەز ب وى شپۆھيى نەبووم يى وى دقيا ، دايكا من دناف
قان نەخۆشى و ئازاراندا ببوو ژنەكا رەق و ھەردەم تۆرە
دراستيدا ئىدى دەنگى وى يى بلند و تۆرەييا وى يا ھەردەم من مەندەھوش
ناكەت و ئىدى ئەز لومەيى
وى ژى ناكەم ، چونكى نوكة ئەز يا تىگەھشتيم كا ئازارا
دويركەفتن و ژدەستدانى چەند مروقان دگوھۆرپيت..

دەمێ خوشکا من یا ۱۴ سالی مری و بابی من هاتییه
زیندانگرن و برایی من تووشی نهخوشییهکا دەرونی
بووی ، ئەز ژ دایک نه ببووم ئانکو من ئازارا ژ دەست
دانا خوشکا خۆ و دویرکهفتنا بابی خۆ و نهخوشییا
برایی خۆ نه دیتینه لی کهسهک بتنی شییا ئازارا
هەرسیکان دئیک دەم دا نیشا من بدهت.

ئەز کچهکا ۱۹ سالی مه من خوشکهکا مری یا ههیی
و برابیهکی ساخ و برابیهکی دی یی نیف مری و نیف ساخ!

ژیی من ۱۶ سال بوون پۆژهکی من پرسیار ژ دایکا خۆ کر:-

- دادی بوچی ههوه ناشی من کرییه قهدهر؟

ئەفرۆ مامۆستایی پرسیار ژمن کر من گۆتی ئەز نزانم.

دايكا من گۆت: پىنچ ھەيقان بەرى تۆ ژدايك بىي
خوشكا تە مر و بابى تە ھاتە زىندانكرن بتومەتا كۆشتنى
و براىى تە تووشى نەخۆشپەكا دەرونى بوو ، ژبەر ھندى.
ژبلى قى گۆتنى دايكا من چ تىشتىن دى نەگۆتن گەلەك
پرسىيارىن بى بەرسف دسەرى مندا درۆستبوون
و مېشكى من گەلەك ئالۆز بوو ھەر ل وان رۆژان
و دناف وى ئالۆزىي دا ئەز تووشى نەخۆشپەكى بووم
بناقى "عەشق" ، ئەز ۱۹ سالان ژىيام و بۆ رۆژەكا بتنى ژى
ئەز نە ھاتمە پەرۋەردەكرن ، دايكا من دوو سالان شپىر
دا من و ئىدى ھىلا ئەز بخۆ مەزن بىم ، ئەو ھەردەم
مژويلى گرىي و براىى من يى نەخۆشبوو ، بابى من ژى
بۆ ماوى ۱۵ سالان ھاتە زىندانكرن پىنچ ھەيقان بەرى
ژ دايك بىم و دەمى ژ زىندانى دەرکەفتى ژى گەلەك
يى بى چارەبوو و تووشى نەخۆشپەكا زەھايىمەرى بىو
چ تىشت لىبرا وى نەمابوون ژبلى خوشكامن يا مرى!

برایں من یں مہزن ژیہات ہرردہم مژویلی کارکرنی بوو
ژبہرکو وی بتنی کار دکر و ئەم بخۆدان دکرین
و پا برایں من محمد ژى تووشبوویں نہخۆشیہکا
دہرونی بوو ئەو ژى نہدشیا من پہرودہ بکەت
ژبەر قان ئالۆزی و مژویلاھییان ئەز نہہاتمہ
پہرودہکرن لی ئەقہ پامانا وی چەندی نادەت
کو ئەز ہەر پہرودہنەکری مام نہخیر ..
ئەز پہرودہنەکریہکا پہرودہکریمہ!

ژیی من ۱۴ سالبوو دەمی من بریار دای ئیدی ئەز خۆ
پهروهردەبکەم و خۆ بگوهۆرم و بېم ئەو کەس یا من دقیت
بەری قی بریارا من پتیریا کەسان حەز ژمن نەدکر هەتا
من بخۆ ژى جارەن کەرب ژخۆ قەدبوون چونکی من ب چ
پهنگان چاقی خۆ نەددا خۆ ، ئەز نەیا سەرنجراکیشبووم و
نەیا بەهرەمەند بووم هەتا من نەدزانی بشیوهیهکی
درۆست و جوان باخقم ژى و ل قوتابخانی ژى ئەز نەیا
زیرەکبووم چونکی من بشیوهیهی پیدقی نەدخواند
مامۆستایین من ژى دمافداربوون حەز ژمن نەکەن و
گرنگیی بمن نەدەن ، من گەلەک هەقال ژى نەبوون
بتنی من هەقالەک هەبوو ژ پولا ئیکى هەتا پولا حەفتی
ژبلی وى من چ هەقال نەبوون و کەسى حەز ژمن نەدکر

ژىلى وئى لى من ئى حەز ئىكرنا خۇ ھەمى دا بوو وئى و
ژىلى وئى من حەز ئى كەسى نەدكر لى ل پولا حەفتى وئى
ئى ئەز ھىلام و كەرب ئىمن قەبوون چونكى ئەوئى حەز ئى
كۆرەكى پولا مە دكر و وى كۆرى ئى حەز ئى من دكر لى
بىراستى ئى من ئاگەھ ئى قى حەز ئىكرنى نەبوو و ب چ
رەنگان بۇ من نەيا گىرنگبوو لى بۇ وئى يا گىرنگبوو و وئى
حەفت سالىن ھەقالبىنى دانە بىچە ئىكرنەكا ئىك لا!
و نوكة ئەوئى ھەقالا من قوتابخانە يا ھىلايى
و ئەو كۆرە ئى بىل زانكۆيا من جاران دىبىنم..

ھەردەم مەرۇف تىشتىن خۇ قوربانى وان تىشتان دكەن
بىن نە بىن وان.

ل پولا حەفتى ئەز بىيى ھەقال مام و سالى ھەمىي
گەلەك يا دامايى بووم ، ئەز قوتابىيەكا زىرەك نەبووم
لى من ھەرسال خۇ دەرباز دكر و دچووم پولهكا دى
بھەر حال ئەز چوومە پولا ھەشتى وى سالى ھەمىي
ژى بتىبووم و من چ ھەقال نەبوون ، ل پولا ھەشتى ژى
وھكى ھەرسال ئەز دەرچووم ، من ژىيى ۱۳ سالىي دەرباز كر
و چوومە دژىيى ۱۴ سالىي دا ، ئىدى من خۇ بقى شىوھىي
پەسەند نەكر و من ھزر كر ئەز يا مەزن بوويم دەم يى
ھاتى خۇ بگوھۆرم و بىم ئەو قەدەر يا من دقئىت
ھەردەم شانازى پى بھىتە برن.

من دەست ب خواندنئ كر و من بربار دا ئەف سائە ئەز
ببمە دەرچوویا ئیكى دپولئ دا ، دقئ سالییدا من گەلەك
هەقال هەبوون و مامۆستایین من ژى هەمبیان حەز ژمن
دكر چونكى ئەز قوتابییەكا زیرەكبووم ، ئەز چجاران قئ
سائئ ژبیر ناكەم چونكى ئیكەم سالا من یا گوھۆرینئ بوو
و هەر تشتئ من هیقى بو دخواستن قئ سائئ من
بدەست خوڤه ئینان ، ئەز پولا نەهئ بووم بیرا من
دهیت من ل قوتابخانئ شاشییەك كر لئ ئەف جارە ئەز
نەهتەمە قوتان و رېڤه بەرا مه ژى دەنگئ خو لمن بلند
نەكر ، بومن یا سهیر بوو! بوچی وهكى سالیین بوری
مامۆستایین ئەز نه قوتام؟ بوچی رېڤه بەرئ دەنگئ خو
لمن بلند نەكر؟ بوچی په یوهندی بدایكا من نەكرن؟..

گەلەك يا سەير بوو بۆ من ، مامۆستايا من يا كوردىي ئەز
برمە ژورا رېقەبەرى و گۆتە من بېرىنە خوار قەدەر ئەز
پوینشتم و مامۆستايا من بېرخ منقە پوینشت و دەستى
خو دانا سەر مى من و گۆتە من:قەدەر خوشتقىا من تو
قوتابىيەكا زىرەك و خوشتقى لدهف هەمى مامۆستايان و
هەتا لدهف رېقەبەرى ژى ، مە نەقىت دلى تە بهيلىن و
رەق دگەل تە باخقىن لى ئەقا تە كرى شاشىيە و نابىت
دووبارە بكەى ، دقىت سۆزى بدەيە من كو دووبارە
نەكەى؟ من گۆتى:باشە مامۆستا ئەز داخوازا لىبورىنى
دكەم و سۆز بىت دووبارە نەكەم.

سال بدۆماهیك هات و ئەز بوومە دەرچوو یا ئیكی
مامۆستایا من پەرتوو كەك بدیاری دا من ، دراستیدا من
چ پەرتوو ك نە دخواندن ژبلی یین قوتابخانی لی ژبەر كو
من گەلەك حەز ژ مامۆستایا خۆ یا كوردیی دكر ئەو دیاریا
وی بو من یا پیروژ و خۆشتفی بوو ، هەر زوی من دەست
بخواندنا وی پەرتوو كی كر ئەو پەرتوو كە رۆمانەكا ۳۰۰
لاپەری بوو ، دحەفتیه كی دا من ئەو رۆمانە بدۆماهیك
ئینا دەمی گەهشتیمە لاپەری دۆماهییی من دیت نامەك
بدهستی هاتبوو نقیسین و چیکربوو "بو قەدەرا بەهرەمەند"
من زانی ئەقە دەستخەتی مامۆستایا من یا كوردیی یە
گەلەك كەیفایا من هات بەری ئەز نامی بخوینم من
پەرتوو ك لبەر سینگی خۆ هەمبیز كر و شنوی من خواند..

ئەقە ۱۵ سالە ئەز مامۇستا ئانكو سالەكى بەرى تۆ ژدايك
بى ئەز مامۇستا بووم لى ھەتا نوکە ب ۋى رادەيى ئەز
ھەز ژ تە دكەم من ھەز ژ چ قوتابىيىن خۆ نەكريبە تۆ
ئىكەم قوتابىيا مى كۆ بۆ نامەيەكى بنقىسم ، ئەز گەلەك
ھەز ژ تە دكەم كچا من ، من دقىت تىشتەكى بىژمە تە و
چجاران قان ئاخقتىن من ژبىر نەكە .. (تۆ كچەكا جوان و
خودان بەھرىيى و ئەز ھىزەكا مەزن دچاقىن تە دا
دبىنم ، چجاران دەستان ژ خۆ بەرنەدە تۆ گرنگترىنا خۆبە
ئەز نابىژم گرنگىيى بکەسى نەدە لى تۆ گرنگترىنا ھەمى
كەسان بە ، ھەر چ بەيتە درىكا تە دا دەستان بۆ نەداھىلە
و بەردەوام بچەنگە ل ۋى دەمى براۋەستە دەمى تۆ
دجەنگىدا بسەردكەقى) ..

تە دەستى نقيسىنى يى ھەي و ئەز داخواز ژتە دكەم
لسەر كار بگەي ، من چجاران نمرهيا تەمام نە ددا چ
قوتابيان بۆ دارشتنى ، تۆ ئىكەم قوتابى بووى من نمرهيا
تەمام دايى ، دەمى تە دارشتن دنقيسىن من بەهرهيا
نقيسىنى تيدا دديت ، تۆ دى چييه قوتابخانەيهكا
ئامادەيى و دبيت ئىدى تە نەبينم لى ئەز دخوازم
رۆژەكى ناھى تە لسەر پەرتووگەكى تە لبيرا من بينيت.

مامۆستايا تە "ئىرىقان"

پىشتى قى نامى ئەز بوومە ئىك ژ خواندەقانا پەرتووكان
و ھىدى ھىدى من دەست بنقىسىنى كر ، رۆژ بۆ رۆژى
ئەز پتر بخواندن و نقىسىنى قە ھاتمە گریدان و من
بەھرەيا خۆ دىت و ھەزا من پتر لىھات بۆ قى بەھرەيى..

ئاخفتنەك دىتت تە بکەتە سەرکرده

لى ئەگەر شىيانىن سەرکردهيان لدهف تە ھەبن.

ئەز بەردەوام بووم لسەر خواندنا خۆ يا قوتابخانى
و ل پولا دەھى ژى من نمرەيىن باش بدەست خۆقە
ئىنان و لدەمىن خۆ يىن قالا ژى من رۆمان دخواندن
و جاران ژى دنقىسى..

ههر دقئ سالییدا بابئ من هاته ئازادکرن ژیی من ۱۵
سالبوو ، دهمن بابئ من هاتی و دگهل مه ژیبایی ئەو
بوون وهکی کهسهکی بیانی بوو و ئەز ژئ ههروهسا
بو وی وهکی کهسهکا بیانی بووم چونکی من ئەو
چجاران نه دیتبوو و دهمن من دیتی ژئ ئەز هه مبیژ
نه کرم و ماچی نه کرم و بو ئیکهه جار نه گۆته من کچا من
و ئەو ژئ تووشی زه هایمه ری ببوو و ئەز نه دنیا سیم.

ئەز بوومه ۱۶ سال و چوومه پولا یازدی ، رۆژهکی
مامۆستایا مه یا بیرکاریی نه هاتبوو و لجهی وی
مامۆستایی وهرزشی هاته پولی ، مامۆستایی گۆتی ههتا
زهنگا ژدهرقه لی ددهت ئەز دی پرسیارا ناڤین هه وه کهم..

دەمى گەھشتىبە من ، ئەز رابوومە قە و من گۆت:

ناقى من قەدەرە و رامانا ناقى من يا ديارە

گۆت:باشە كى ناقى تە كرىبە قەدەر و بوچى كرىبە قەدەر؟

ئەز راوہستىيائى مام و پاش من گۆت:ببوره ماموستا

ژبەركو ھەتا نوکە من چجاران پرسىار نەكرىبە ، ئەز نزانم.

ھەر وى رۆژى بلەز ئەز زفرىمە مال بەرى خۆ بگوھۆرم من گۆتە داىكا خۆ:دادى

كى ناقى من كرىبە قەدەر و بوچى كرىبە قەدەر؟

چونكى چجاران من پرسىار لدەربارەيى چ تىشتان ژ داىكا

خۆ نەدكرن ، ئەو مەندەھوش بوو و گۆت: بوچى پرسىار

دكەى؟ من گۆتى:ئەقرۆ مامۆستايى پرسىار كر ژبەر ھندى.

گۆت:پىنچ ھەيقان بەرى تۆ ژداىك ببى خوشكا تە مر

و بابى تە ھاتە زىندانكرن بتومەتا كوشتنى و براىى تە

تووشى نەخۆشيبەكا دەرونى بوو ، من ئەف رویدانە

ھەمى لپشت ناقى تە قەشارتن و ناقى تە كرە قەدەر.

من گہلک ھولدان کو ئەز ھیشتا پرسپاران بکہم
و بہرسقین نوی وەرگرم لی دایکا من ژبلی وان
ئاخفتنان چ تشتین دی نہگوتن.

د وی ماوہییدا میشکی من گہلک ئالۆزبوو و پرسپارین
گہلک بی پامان دسہری من دا درۆست بوون ، دا بیژی
میشکی من دگہل پیچہکا تہقنی یی ہاتیبہ تیکہلکرن
و ئیک بدہست یی تیکفہ ددہت ، جوتیارہکی نہزان ہات
و توفہکی چوار وەرزییی بناقی "عہشق" دناف وی
تہقنیدا چاند و ھیدی ھیدی ئەوی توفی رھین خو دناف
میشکی مندا بھیز کرن و بہردہوام گہشہکر ہہتا میشکی
من ھمی داگیر کری و پشتی ھینگی خو گہہاندہ دلی
من و ئەو ژی بتہمامی داگیر کر و پاش گہہشتہ دہمارین
لہشی من و ئەز ھمی داگیر کرم..

دېمى من يى جوان ھەر كەس سەردا دېر لى ھەردەم وان
تېگەھشتن و ژىريا من دكر بەھانە ، بەرى وى ژى چەند
جارەكان داخوازا عەشقى ژمن ھاتبوو كرن لى دشىانېن
كەسىدا نەبوو من عاشق بكت ، باوهرم وى ژى شىانېن
قى چەندى نەبوون لى ئەو ددەمەكىدا ھات كو بارى من
يى دەرونى تىكچووبوو و من بخۆ ژى نەدزانى كا
بدرۆستى ئەز چدكەم بەھەر حال ئەز عاشق بووم ، بو
ماوى دوو سالان دناف قى عەشقىدا ژىيام ، جاران
ھند يا كەيفخۆشبووم من سەرى خۆ بلند دكر و
دگۆت:دەرگەھىن ئاسمانى قەكەن ئەز دى فرم..
جاران ژى ھند يا خەمگىنبووم من ھىدى پىن خۆ
ددانە بەر سىنگى خۆ و سەرى خۆ ددانا سەر چوكىن خۆ
و دگۆت:خۆدايى من ما ئەف رۆژىن نەفرەتېين
ژىى من بدۆماھىك نەھاتن!؟

ئەز ئەو كەس بووم يا عشق بنەخۇشيبەكا كۆژەك بناف
دكر ، لومەيى ل عاشقان دكر ، عاشق بخشيم ل قەلەم
ددان ، ل رۆژەكا نەچاقەرپىكرى و ژنیشكەكىڭە ئەز تووشى
هەمان نەخۇشى بووم ، هەمان لومەيى بسەر من دا هاتن
بەھمان خشيم لقەلەم هاتمە دان!

ئىدى ژييان بتەمامى هاتە گوھۆرپين ، من ژييان بدوو
چاقپن دى ددیت و برپار بمیشكەكى دى ددان
و بدلەكى دى دژييام..

ئەف ژييانا ئالۆز ئالۆزتر لىھات!

عشق بەشەكە ژ ژييانى لى عشقا وى بەشەكبوو ژ دۆزەخى ، ئەز نزانم ئەو
مانا دگەل وى ب چ بناف بگەم

لى براستى ژى ئەو مان ژييان نەبوو.

ئەز بۆ وى لىبەرامبەرى هەر تىشتى راوہستيام

ژييانى ، جفاكى ، خيزانى ، هەقالان..

من دژايەتيا ئافى دكر دا ئاگرى ژدەست نەدەم

لى من قەت ھزر نەدكر دى ئەو ئاگرە من سوژيت!

مانە عەشق قۇربانىدانه؟

ئېھ من گەلەك قۇربانى بۇ عەشقا مە دان و مەزنتىن
قۇربانىيا قى عەشقى ئەز بووم!

لى وى عەشق قۇربانى حەزىن خۇ كر ، ئەو گەلەك
خەلەت يى دقۇربانىدانى گەھشتى ، عاشق قۇربانىيان
بۇ عەشقى دەن لى چجاران عەشقى ناكەنە قۇربانى..!

من ھەر تىشت و پاشى خۇ قۇربانى وى و عەشقا وى كر
لى وى ئەز و عەشق و ھەر تىشت قۇربانى حەزىن خۇ كرىن..

دۆماھىك دیدار دەمى ئەز ھەمبىز كرىم؟!

گۆتبوو: من پىشتى تە حەرام بىت!

ئاھ.

ئەو ھەمبیز پشتی من یا ھەرامگرییە

نە لەیلایە ک خوشیی ژۆ دینیت

نەژی زینە ک خیری ژۆ دینیت.

ئەز ئەو کەسبووم یا دگۆت: ئەز ھەز ژ کەسەکی ناکەم
و شیب کەسەکی دی بکەم ، دی ھەز ژ کەسەکی کەم
و ھەر شیب وی کەسی کەم.

لی خۆدای بەری من گۆت نا خۆ یا نقیسی ، قەدەرە!

ب چ پەنگان من نەدقییا ئەو بچیت لی دەمی چووی
من نەگۆتی نەچە چونکی بدرۆستی بۆمن دیار بوو ئەقە
نە ئەو کەسە یی من دقیت بەلکو ئەقە ئەو کەسبوو یی
لەمەکی نە گونجایی هاتی و ل وی دەمی ئەز
پیدقیبووم و من دقییا.

دوو سال بەسن بۆتە دیار بکەن کا تە کی دقیت!

من ئەو ژ دەست دا و ژمن دوير كهفت ههتا چهند
ههيقهكان ئەز تووشى خه موكيين بووم من ژى هەر هه مان
ئازار ديت يا داىكا من ديتى بتنى جوداهى ئەو بوو ئەز
بۆ ماوى ۱۵ هفتيان مامه دقئ رهوشى دا و داىكا من
بۆ ماوى ۱۵ سالان ، ههتا نوكه ژى داىكا من يا دقئ
رهوشيدا و نوكه ماوى قئ رهوشى يى بوويه ۱۹ سال
بۆ رۆژهكا بتنى ژى من نه ديتييه داىكا من ژقئ
رهوشى دويركهفتى..

ئەز هەر بهردهوام بووم لسەر ژييانا خو و هه بوونا وى
چ كارتىكرن ل خواندنا من نه كربوو ل پولا ۱۱ ژى
دهرچووم وهك هه مى ساليين بورى و ل پولا ۱۲ ژى
من نمرهكا باش بدهست خوڤه ئينا..

بەردەوام گۆتتا مامۆستا ئېرىقانى دسەرى مندا بوو
(تۆ گرنگترىنا خۆبە و بەردەوام بجهنگه)..

تشتى ئىكانه يى ئەز ژ قى رەوشى ئىنايمه دەر نقيسين
و خواندنا پەرتووكان بوو ، و من بەردەوام دگۆت:
ئەو نه يوسقە دا ژبو بيمه زۆله يخا!

نوكة ئەز ۱۹ سالم و قوتابىيا زانكۆيى مە ل قوناغا دووئ

پتر ژ سالهكى بورى بسەر چه ژيكرنا مه دا براستى ژى

ئيدى ئەز چ هزران لدهر باره يى وى ناكه م چونكى به رده وام ئەز كار دكه م هەر چ
كار بيت يا گرنگ نه مينمه

بى كار و هزر د تشتين بكيرنه هاتيدا بكه م ، نايژم من
بته مامى ژبيركريبه و ب چ تشتان لپيرا من ناهيت نه خير
هەر تشتهكى ب ويقه گريدايى بيت وى لپيرا من دئينيت
لى ئيدى ئەف بيرئينا وى چ كارتىكرنى لمن ناكه ت..

هه مى خوشتقى دهينه ژبيركرن ئە و كه سين ديژن
خوشتقى ناهينه ژبيركرن يان ئە و راستى نايژن
يان ژى وان هيشتا نه قيبايه خوشتقيان ژبيركه ن.

سپىدەيەكا گەلەك زىيە دەمژمىر ۵:۱۰ خولەكە ئاسامان
ھەمى شىنە ھېشتا ھەيف ژى يا ل نىقا ئاسمانى ، جاددە
دخالىنە چ دەنگ ناھىن ، ھەوايەكى گەلەك ئارام و ھىن
يى گولپن بوھارى دەھژىنىت و دەنگى چويچكان
ئارامىيەكا دى يا دايە فى ديمەنى ، من تەماشەيى
پەنجەرى كر من ديت دايكا من يا ل ناف باغچەي گولان
ئاقددەت ، ھەمى سپىدەھيان بەرى رۆژھەلاتنى دايكا من
ئەو گولپن سپى و نىقەكا وان زەر (بەيبىن) ئاقددان
ئەوئ بەردەوام و ژ ھەر تىشتى پتر چاقى خۇ ددا وان
گولان ھەتا كو جاران من ھەسپىدى ب ئەوان گولان دبر
سەيرە مرقەك ھەسپىدى ب گولان بىت!

بىرا من دەيت دەمى ئەز زارۆك ژىيى من حەفت سالبوون
من ديت داىكا من پىرى من چاقى خۆ دەتە وان گولان
ئەز گەلەك تۆرەبووم و ئەو گول بەيبىنن ئاف باغچەى
ھەمى من ژ رھ ھەلكىشان و دانانە بن پىن خۆ و من
گۆت:دى ئان گولان كۆژم وان حەزژىكرنا من يا ژمن دزى.
دەمى داىكا من ئەو گولە دبن پىن منقە دىتىن ئەز
گەلەك قوتام و گۆتە من:ئەقە تۆ چدكەى بى مىشكى
تۆ يا كچا من دئىشىنى.. ھەتا نوکە ژى جھى قوتانا وئ
رۆژى لسەر لەشى من ديارە و ھندى وان برىنن لسەر
دەستى خۆ دىنم دووبارە كەربا من بۆ گول بەيبىنان
نوى دىت ، ما ئەز كچا وئ بووم يان گول؟!

ئەقرۆ من دىت دايكا من ھىدى دەستى خۇ بسەر وان
گولان دا دئينا و دئاخت ، بۇ من يا سەير بوو ئىكەم
جارە دىنم دايكا من دگەل گولان دئاختىت ، ئەز چووم
ناف باغچەى و نىزىك بووم من گۆتى:دادى تۆ دگەل
گولان دئاختى؟ گۆت:ھىشتا زىيە بۇ دەوامى تۆ قى
دەمى رابوويە چ؟ من گۆتى:خەوا من نەھات من ژى
گۆت دى پەرتووكەكى خوينم يان بەردەوامى دەمە
نقىسىنا رۆمانا خۇ ھەتا بىتە دەمى دەوامى لى
من دىت تۆ يا دگەل گولان دئاختى ژبەر ھندى ھاتم
ناف باغچەى. ئاخىنكەك راھىلا و گۆت:ئاخ كچا من
قان پەرتووكان ژى تۆ يا دىن كرى ، من بتنى تۆ مابووى
پەرتووكان تۆ ژى ژمن دزى.. من ھىدى سەرى خۇ دانا
سەر مى وى و گۆت:نەخىر دادى پەرتووكان ئەزا بەرزە
زفراندم ، دادى تۆ بوچى ھند چاقى خۇ دەپە قان
گولان ، بەرى نوکە تە چدگۆتە گولان؟؟ بىي چ بىژىت
رابوو و چوو ، ۋەكى ھەر جار پرسىيارىن من بى بەرسف ھىلان.

دەمژمىر ۶:۵۰ خولەكە دا بچم خوارنى بخوم و خو
بەرھەقبكەم بو دەوامى..

چجاران بىي خاترخواستن ئەز ژمال دەرئەدكەفتم
وھكى ھەر جار من گۆت:
- دادى ئەقە ئەز چووم بخاتراتە.
دايكامن بدەنگەكى نزمقە گۆت:
- بخىرېچى.

ئەز سيارى پاسى بووم ھەمى كورسى دگرتى بوون
بتنى ئەو كورسىا برەخ مەتىنى قە يا قالا بوو ، مەتىن
ئەو ھەقالى من يى پولا ھەفتى بوو ئەوى ھەقالا من
ھەزژىدكر و ژبەر وى ئەز ھىلايم..

ئەز بېرەخ مەتىنى قە رۆينىشتم و من گۆتى:

- چەوانى مەتىن؟

- باشم قەدەر سوپاس تۆ يا چەوانى؟

- گەلەكا باشم سوپاس بۆتە.

- ئى چل رۆمانا تە هات دى كەنگى خوينم

ئەز گەلەك يىن لەيقيى؟

- كىم يا مايى دى بدۆماھىك ئىنم بتنى ئەز پىدقى

بكەسەك شارەزامە دىوارى رۆمانىدا.

- بۆ چ بوو ئەز بىژم ئەقرۆ دى دكتورايەكا شارەزا

ھىتە بەشى مە.

- ئەھا ئى گەلەك باشە من ھندەك پرسىيار ھەبوون

لدەربارەيى رۆمانى دا ژى كەم.

ئەم ژ پاسی هاینه خوار مەتینی گۆت: هەردەمی دکتورا
هات ئەز دئی پەیوەندیی بته کەم.
- باشە مەتین سوپاس بۆتە.

پشتی دەمژمیرەکی مەتینی پەیوەندی بمان کر
و گۆت ئەو دکتورایا من بۆتە بەحس کری یا هاتی
و گەلەکا زیرەکە ژخۆ نەکە و وەرە پرسیارین خۆ ژیبکە.

ئەز چووم دا وی دکتورایی ببینم مەتین ژێ دگەل من هات..
- قەدەر ، ئەوا هەیه.

- ئەوا جلکین شین لێهەر؟

- بەلێ ئەوە.

- باشە دا نێزیک بین.

دەمى نىزىكبوويم مەندەھوش بووم و من گۆتە مەتىنى
ئەقە مامۇستايامنە! مامۇستا ئىرىقان!
وئ سەرى خۇ بلند كر و بمەندەھوشىقە گۆت:قەدەر؟
من ئىكسەر خۇ ھاقىتە ھەمبىزا وئ و توند ھەمبىز كر
وئ ئەز ژبەر سىنگى خۇ پاكرم و ملين من گرتن و
سەكرە من گرئىنەكا گەلەك جوان لسەر دىمى وئ
دىاربوو دلۇقانىيى دچاقىن ويدا شەوق قەددا گۆتە من:
قەدەر خۇشتىيا من تۆ گەلەك يا جوان بووى ، وو د پىنچ
سالاندا تۆ گەلەك يا ھاتىيە گۆھورين.
مەتىنى بترانەقە گۆت:ژبلى جوانىيى گەلەكا ژيرە.
شەرمەكا زىدە بو من چىبوو دىمى من ھەمى سور بوو
مامۇستا ئىرىقانى گۆت: ئەھا من ژى ئەقە دقيا.
مەتىنى گۆت: ئى مە بابەتتى خۇ ژبىركر ، دا قەدەر ھندەك
پرسىيارا كەت لدەربارەيى رۆمانى.
مامۇستا ئىرىقانى بگرئىنقە گۆت: ووو تۆ رۆمانا ژى
دنقىسى و بىيى من؟ من بشەرمىنىقە گۆت:ئەگەرى
دىاركرنا بەھرەيا من ناما تە بوو مامۇستا و پالدانا من
بو قى كارى ژى ھەر ناما تە بوو.

ئەقرۆكە رۆژەكا گەلەكا جودا و سەيربوو ژلايەكى قە يا
خۆشبوو و ژلايەكى دىقە يا نەخۆشبوو ، لايى خۆش
ئەو بوو پىشتى بورينا پىنچ سالان من مامۇستا ئىرىقان
دیت و يا خۆشتر ئەو بوو كو مامۇستا ئىرىقانى گۆت:
ئەز دى پىداچوونى درۆمانا تە دا كەم و خەلەتپىن تە
هەمیان راستقەكەم ، و هەرۋەسان ئەقرۆ مەتىنى
حەزژىكرنا خۆ يا بەرى حەفت سالان بۆ من دياركر
نە بتنى ب ئاخفتن بەلكو بكرىار ژى بۆ من سەلماند
كا چەند حەز ژ من دكەت و وى گۆت:ئەز نابىژم من
نە ژبەر دىمى تە حەز ژتە كرىبە لى ژىريا تە يا نوكة
وہل من كر پتر حەز ژتە بكەم ، من ل زارۆكىنىيى حەز ژ جوانىيا دىمى تە دكر
و نوكة ژبلى جوانىيا دىمى تە
حەز ژ جوانىيا مېشكى تە دكەم.

مەتەن ئىكەم كۆر بوو بىقى شىۋەيى ھەزىڭرنا خۆ
بۆ من دياركرى و بكارىار ژى سەلماندى ، و لايىن نەخۆش
ئەو بوو كو ئەقرۆ شەھيانا وى كەسى يە يى بۆ ماوئ
دوو سالان ئەز تووشى عەشقەكا بى بنەما كرىم ..

ئەز نە يا دلتنەنگم ژبەر كو تو چووى لى ئەز يا دلتنەنگم
ژبەر كو تە دگوت ناچم و تو چووى..
كەسەك بىژىت دى چم و بچىت ئاسايى يە
لى كەسەك بىژىت ناچم و بچىت شەرمزارى يە!

ئاھ تۆ بۆ من يى مرى و شەھيان بۆ مرييان ناھيئە گيپران!
دەنگوباسى شەھيانا تە بۆ من وەك دەنگوباسى شەھيدكرنا
كۆرى وى دايكى بۆ يا ژ ئازارين شەھيدبوونا
كۆرى خۆ دا ستران گۆتين و داوہت كرى.

من سەركەفتن دگەل نيرەكى نە ئينا لى ئەقە رامانا
ھندى نادەت كو دگەل چ نيرين دى سەركەفتنى نائينم
من نيرەكى نەفرەتى نياسى لى ئەقە رامانا ھندى نادەت
كو ھەمى نير دنەفرەتى نە ، نير گەلەك ببوھا و پيرۆزن
لى ئەو ژى مروشن و دكەقن خەلەتبييان و خراببييان ژى
دكەن ، دقيت تۆ جوداھيى دناقبەرا نيرين ببوھا
و نيرين بى بوھا دا بکەى و ھەمى نيران
ب ئيك سيفەت لقەلەم نەدەيى!

پىشتى بورىنا سى ھەيقان..

ئىيان ژبەر چ كەسان ل چ لايان ناراۋەستىت ھەر لايەكى
ئىيانى دارەك يا لى ھەي داكو ھەردەمى تۆ كەفتى
دەستى خۆ ب وى دارىقە بگىرى و رابىيەقە.

زانكو بدۆماھىك ھات و رۆمانا من ھاتە چاپكرن
من سەركەفتنەكا باش تىدا ئىنا ، نوكە ئەز يا دەزگىرىدا
و ئەز خاستيا مەتىنى مە ، ھەفتىيەكا دى شەھيانا مەيە..
تشتى نە ھاتىيە گوھۆرىن خىزانان من بوو دايكا من ھىشتا
ژنەكا رەق و تۆرە و بىدەنگە بابى من ژى ھىشتا نەخۆشە
و من نانياسىت ، براىى من محمد ژى ھىشتا ۋەك
كەسەك كەر و لالە و بەردەوام چارەسەريا دەرونى
ۋەردگىرىت خوشكا من يا مرى ژى ھىشتا يا ساخە دناف
مەدا ، براىى من ژىھات ژى بەردەوام كار دكەت ، بتنى
رۆژىن ئەينى ئەۋى دىبىنم چونكى ئەينىيان ناچىتە كارى..
ئااھ ژىيانە دى ھوسا بىت.

ئیقارهکا درهنگه ئەز مژویلی خواندنا په رتووکهکی مه
ژ نیشکهکی قه دهنگی دایکا من بلند بوو ، دەرگهه
قه کر و گۆت:-

- قه دەر؟

- به لی دادی.

- چه ند رۆژه کیڼ دی دی بیه بویک و هیشتا

تۆ یا په رتووکان دخوینی!

- دادی چه ند ساله کیڼ دی دی بیه دایک دی بیه داپیر

و دی هەر په رتووکان خوینم ، هندی من شیانیڼ

خواندنا په رتووکان هه بن دی خوینم.

- ئەز نزانم مه تین دی چه وا تهحه مولا ته کهت!

- ئەوی حهفت سالن تهحه مولا چه زژی کرنا من یا ئیک لا بکهت

دی شیت تهحه مولا من ژی کهت.

- فان پەرتووکان تۆ یا دین کری هیقیا من ئەوہ
زارۆکین تە وەک تە نەبن.

- دراستیدا نەگرنگیپیدانا هەوہ ئەز یا دین کریم
ئەو پرسیارین بی بەرسقین تە هیلاینە دسەری مندا
ئەز یا دین کریم ، دادی ئەقە ۲۰ ساله ۲۰ سال ما دەم
نەهات بەرسقا پرسیارین من بدەدی؟!!

بیی چ تەشتان بیثیت وەکی هەر جار ئەز هیلامە بتنی
و چوو ، ئاااھ من چەند پۆژەکین دی ژى دناف قى
گورستانیدا بوراندن..

ئەقرۆ شەھیانا منە دئ بەرەف مائەکا دی چم
ئیدی لجهئ گەلەکان (دایک ، باب ، برا ، خوشک)
دئ بمە یا کەسەکی بتنی (زەلام) ، سال گەلەک زویکا
دەرباز دبن دئ چاقین خۆ لجههکی گری و دەمی
چاقین خۆ قەدکەدی دئ خۆ لجههکی دی بینی
لئ ئەقە نە یا گرنگە یا گرنگ ئەوہ کا د وی ماوهیی
چاگرتنی دا تە شیییا وی تشتی بکەدی یی تە دھییا یان نە؟!

ئەو کچا ١٤ سالی یا بەری چەند سالان کەسی شانازی
پی نەدبر هەتا کو کەسی حەز ژئ نەدکر نە یا سەرنجراکیش
و ژیر بوو و نەهاتبوو پەروەردەکرن ئەقرۆ دئ بیتە بویک
ژیئ وی یی بوویە ٢٠ سال و یا هاتیبە پەروەردەکرن
بەدستین خۆ ، کەسەکە کو ئیدی هەر کەس شانازی
پی دبەت هەر کەس حەز ژئ دکەت یا سەرنجراکیش و ژیرە..

دەمژمىر ۸:۰۰ ى سېيدى يە ، بەرى ھەر تىشتى من خۇ
لبەر خودىكى دىت چاران من دىمى خۇ بقى شىۋەيى
نەدىتۋو دىمى من ژ ھەمى سېيدەھيىن دى گەشتىر
دىار دكر من دەستى خۇ دا بن پرچا خۇ و ھەمى بلند كر
پېنوسى مەتىنى لسەر مېزى بوو من پرچا خۇ ب پېنوسى
وى گرېدا ، من تىنقىسا وى دىت من ژى قىيا ئەز وى
نقىسىنى بخوینم ، باشە ئەقە چىپە مەتىنى نقىسى!

من تىنقىس ھەلگرت و دەست بخواندنا وى نقىسىنى
كر:- ئەز بېختىرىن زەلامى قى جىھانى مە پىشتى
حەفت سالان كوترا من ھات و لسەر ملین من دادا..

ئەوا ل رۆژەكى تەماشەيى دىمىن من ژى نەدكر سوباهى
دى ھىتە دەھمبىزا مندا و دى لېر سىنگىن من نىت
و دى بىتە مولكىن من ، ئەز فىربووم ئەگەر كەسەك يا
تە بىت ژدویركەفتنى نەترسە و بەيلى ئەزاد بلا بچىت
و دویركەفىت دى رۆژەكى ھەر بۇ ھەمبىزا تە زفرىت!

ئەگەر خۇدى قىيا تىتەك چىبىت دى چىبىت
تەنەت ئەگەر مە نەقىت ژى دى ھەر چىبىت..

ئەھ گىيانىن من گۆرى تە بىت خۇشتقىن من سۆز بىت بۆتە وان حەفت سالان
بەدەلقەكەم.

ئەز چوومە لێنانگەھێ و من دەست بچیکرنا تیشتی کر..

- خوشتیامن؟

- گیانی وئ..

- ئەز گەلەک حەشتە دکەم.

- ئەز ئی گەلەک حەشتە دکەم ، دئ هەرە کارئ

خۆ بکە هەتا تیشتی بەرھەفدکەم.

- باشە.

زەنگا موبایلا من لێدا من تەماشەکر برایی من ژێھاتە:-

- فەرموو برا.

- خوشکی دادئ..

- چل دادئ هاتیہ؟؟

- بلەز وەرە دادئ خوشکی دادئ..

برایں من ژبلی قی چ تشتی دی نه گوت ئەز نزانم چ
چیبوویه لی من گوھ ل هه واریین بهیز دبوو..

- قهدهر چ چیبوویه؟؟

- ئەز نزانم مهتین برایں گۆتی بلهز وه ره دادی ، دیاره
وهکی هه ر جار یا توّره بووی و هه می تشت یین شکاندین.
- باشه دا بچین.

ئەز گەهشتم مالا دایکا خۆ وان لی ئەزا دبینم ئەف جارە
بابەت مەزنتەرە نزانم دیسا دایکا من چکریبە ئەف مرۆفە
هەمی لەمە کوم کرین ، ئەز ب ژوور کەفتم من دیت
هەندەک یین دکەنە گری هەندەک یین سترانان دبیژن..
هیشتا ئەز نزانم چ چیبووێبە ئەفە چ گیلەشوکه ئەز دناقدا!
ژنەکا دانەمەر دەستین من گرت ، ئیک ژی ئەز دانامە
بەر سینگی خۆ و گۆتی:بئ بەختی بویکا نوی تە چ
خۆشی ب ژییانا خۆ نەبر ، ئیکا دی ل بەرامبەری من
یا سینگی خۆ فەدقوتیت و ئیک ژی ل رەخی من
یا پرچا خۆ فەدچریت..

ئیدی هەژیانەکا بهیز خۆ ل ناخی مندا ، دلی من بلەزتر
یین لیددەت ژ جارین ئاسایی هەست پیدکەم دلی من
یین دناف خوینا خۆ دا دکەلیت و ئەز یا لاقایان دکەم
خۆزی ئەف تەشتە نەبیت دادی
خۆزی ئەف تەشتە نەبیت
خۆزی..

لې يا من ھزر دكر ئەو چىبوو! براىن من ژىھات
ب گيانەكى ماندىقە بەرەف من ھات دەستىن ويدا
چەند لاپەرەكىن تژى ھەبوون:- خوشكى دادى ژى مرا!
بۆمن گەلەك يا ئاسايى يە ئەز مرنى بىنم ئەز يىن فىرى
مرنى بوويم بەرى ۲۰ سالان ژى من خوشكا خۆ مرى دىت..
ژ خوشكا من دادى مابوو ژ داىكا من ژى ئەف نامەيە
ھەر تىشتى تۆ نەزانى دقنى نامىدا ھاتىيە نقيسىن..

کچا من یا خۆشتقی ئەز درانم دەمی قی نامی دخوینی
دی مەندەهۆش بی دی ماندی بی دی لاواز بی
لی هیقیدکەم بەردەوامیی بەه خواندنا وی و بدۆماهیەک بیئە ..
من تینقیسا تە یا رۆژانە خواند لاپەر لاپەر پەیف پەیف
من هەمی خواند و من هەست ب وان هەمی ئازاران کر
بیئ تە دیتین و من جەه رۆندکین تە لسەر هەمی لاپەرەن دیتن
من ناما مامۆستا ئیریقانی ژی خواند دناما خۆ دا
دیارکربوو کو تە بەهرەیا نقیسینی یا هەمی لی ئەز دبیژم:-
چ تشت نین بنافی بەهرەیا نقیسینی بەکو تشتەک
یی هەمی بنافی ئازار و ئەو ئازارن تە ددەنە نقیسین.

خۆشتقىيا من ئەز داخوازا لىبورنى ژتە دكەم
كو من بو پۆژەكا بتنى ژى تو پەرۋەردەنەكرى
من گرنگى بته نه دا ، من حەزژىكرن و دلوقانىيا خۆ
بۆتە ديار نه كر لى من ديت ته چەند جوان دەست
بگوھۆرپىنى كر و ته ئەو تىشتە ھەمى بو خۆ كر ن ئەوین
من نەشپايى بو ته بكەم ، پىشتى خوشكا ته من شپانين
دايكىننى نەمان گەلەك جارن من ھەولدا ئەز ته بكۆژم
بەرى تو ژ دايك بى لى من سەركەفتن نەئىنا ژبەركو
ژىئى ته ژ چوار ھەيقان بورىبوو نەيا بساناھىبوو ئەز
ته ژبەر خۆ ببەم..

ئەگەر خۆدئ قىيا تىشتەك چىبىت دئ چىبىت

خۆدئ قىيا تو بەھىيە ھەبوونى و تو ھاتى..!

ئەز دزانم من گەلەك پرسىيارىن بى بەرسف ھەلاويستى
ھىلابوون دىمشكى تەدا لى بېەرسفدانا ئەوان پرسىياران
دىيت من تۆ ژى ژدەست داباى ھەر ۋەكى كا چەوا من
بابى تە و براىى تە محمد ژدەست دان..
ئەز ئىدى نەشىم دگەل ژيانى بجهنگم پوچا من
گەلەك يا ماندى بووى چ ھىز نەمايه دلەشى مندا..

دەم ھات بەرسقا پرسىارېن تە بدەم و بچم..!؟
پېنچ ھەيفان بەرى تۆ ژدايك بىي خوشكا تە يا ۱۴ سالى
(بەيبىن) بشىۋەيەكى درندانە ھاتە كوشتن ، زەلامەكى
۵۰ سالى ئىك ژ زەنگىنېن تاخىبوو و خودانى دوو ھەقژىنانبوو!!
دەستدرىژىيا سكىسى كرە سەر بەيبىنا من يا ۱۴ سالى
و پاش دەستدانا سەر ھەفا وئ ھەتا مرى ل وى دەمى
براى تە محمد ژى دگەل وئ بوو و ژىي وى ۸ سالبوو
و ژبەر دىتنا وى دىمەنى تووشى نەخوشىيەكا دەرونىبوو
باب تە بۆ ھى تىشتى نەشىيا راۋەستىيايى و بىدەنگ بەمىنىت
رابوو ئەو زەلامى ۵۰ سالى كوشت و پاشى باب تە ھاتە
زىندانكرن و يادى تۆ درانى دەمى ئازادبووى چ چىبوو ..
ئەز درانم ناھى (بەيبىن) ئەو گولېن ھەردەم لىناھ باغچەى
لبىرا تە ئىنان ، ئەو رۆژ لبىرا تە ئىنا يا من ژبەر گولان
تۆ قوتايى ، نوکە تۆ تىگەھىشتى وئ رۆژى ژبەر چ من تۆ قوتايى؟!
من چ ئاخقتىن نە گۆتى نەمان ژبلى (يابھىزبە پىشتى من).

"دايكا تە يا مرى"

دۆماھىك..